

ODLOČBA P-3/26

Ustavno sodišče je v postopku za rešitev spora glede pristojnosti, začetem z zahtevo Inšpektorata Republike Slovenije za naravne vire in prostor, na seji 24. septembra 2026

odločilo:

Za obravnavo prijave glede kršitve obveznosti vgraditve male komunalne čistilne naprave na objektu na naslovu Bele vode 8d, Šoštanj, je pristojna Skupna občinska uprava SAŠA regije, Služba medobčinske inšpekcije.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Inšpektorat Republike Slovenije za naravne vire in prostor (v nadaljevanju predlagatelj, tudi IRSNVP) zahteva rešitev spora med njim in Skupno občinsko upravo SAŠA regije, Službo medobčinske inšpekcije (v nadaljevanju SOU SAŠA), glede pristojnosti za obravnavo prijave, v kateri prijavitelj zatrjuje, da objekt na naslovu Bele vode 8d, Šoštanj, nima vgrajene male komunalne čistilne naprave (v nadaljevanju MKČN). Predlagatelj navaja, da je prijavo prejelo Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE), ki jo je odstopilo Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in energijo (v nadaljevanju IRSOE) ter predlagatelju, in da je IRSOE nato prijavo odstopil SOU SAŠA, ta pa pristojnosti ni sprejela in je prijavo odstopila predlagatelju. Predlagatelj pojasnjuje, da je SOU SAŠA v odstopnem dopisu navedla, da zadeva ne sodi v pristojnost občinske inšpekcije. Trdi, da tudi sam zavrača pristojnost za odločanje v tej zadevi, zato je nastal negativni spor o pristojnosti, ki onemogoča vsebinsko obravnavo prijave.

2. Odstopljena prijava se po navedbah predlagatelja nanaša na obveznost prilagoditve obstoječih objektov. Predlagatelj navaja, da v skladu z 2. točko petega odstavka 14. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19, 64/19, 64/21, 90/21, 101/21, 117/21, 78/22, 91/22, 25/23, 127/23, 19/24, 65/25, 104/25 in 16/26 – v nadaljevanju Uredba o organih v sestavi) opravlja naloge inšpekcijskega nadzora gospodarskih javnih služb na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki niso v pristojnosti lokalnih skupnosti. Sklicuje se na 5., 8. in 21. člen Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode za območje Občine Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 3/14 – v nadaljevanju Odlok), ki urejajo izvajanje javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, in trdi, da Odlok v 54. členu določa, da nadzor nad izvajanjem njegovih določb opravlja pristojni inšpekcijski organ. Zatrjuje, da Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 30/18 in 10/26 – v nadaljevanju ZLS) kot temeljni predpis, ki daje občini pristojnost za urejanje lokalnih zadev javnega pomena, v 50.a členu določa, da nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih predpisov, s katerimi občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti, opravlja občinska uprava, pri čemer se za to nalogo lahko v okviru občinske uprave ustanovi občinska inšpekcija. V obravnavanem primeru to po predlagateljevem mnenju pomeni, da je za nadzor nad izvajanjem Odloka, ki določa obveznost prilagoditve obstoječih objektov v Občini Šoštanj (v nadaljevanju Občina) skladno s programom opremljanja, ki ga je pripravila Občina, pristojna občinska inšpekcija.

3. Predlagatelj nadalje navaja, da obveznost prilagoditve obstoječih objektov določa tudi Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17, 81/19 in 194/21 – v nadaljevanju Uredba), ki je bila sprejeta na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16 in 158/20 – v nadaljevanju ZVO-1). Sklicuje se na drugi odstavek 43. člena Uredbe, ki ureja to obveznost, ter na njen 37. člen, ki določa, da nadzor nad izvajanjem njenih določb, ki se nanašajo na obveznosti izvajalca javne službe, opravlja inšpekcija, pristojna za varstvo okolja. Pojasnjuje, da je skladno z Uredbo o organih v sestavi zdaj to Inšpekcija za naravne vire in rudarstvo, ki deluje v okviru IRSNVP, tj. predlagatelja. Predlagatelj navaja tudi, da Zakon o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 21/25 – v nadaljevanju ZOPVOOV) na novo ureja obvezno občinsko javno službo odvajanja in čiščenja odpadnih voda. Povzema prvi in peti odstavek 49. člena ZOPVOOV in trdi, da ZOPVOOV ne predvideva nadzora inšpekcije, pristojne za vodo, nad lastniki obstoječih objektov, ki niso priključeni na javno kanalizacijo oziroma niso izvedli prilagoditve obstoječih objektov, temveč je njen nadzor po ZOPVOOV omejen na nadzor nad izvajanjem zakona in podzakonskih predpisov, ki se nanašajo na obveznosti izvajalca javne službe in občine. Prav tako naj ZOPVOOV ne bi razveljavil 43. člena Uredbe. Predlagatelj na podlagi vsega navedenega meni, da je za nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti prilagoditve obstoječih objektov pristojna SOU SAŠA, kot to izhaja iz Odloka, petega odstavka 49. člena ZOPVOOV in posredno tudi iz Uredbe o organih v sestavi.

B.

4. Ustavno sodišče je na podlagi sedme alineje prvega odstavka 160. člena Ustave in sedme alineje prvega odstavka 21. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20, 92/21 in 22/25 – v nadaljevanju ZUstS) pristojno, da odloča o sporih glede pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi. Za te spore se v skladu z 62. členom ZUstS smiselno uporablja 61. člen ZUstS. Po drugem odstavku 61. člena ZUstS lahko, če pride do spora, ker več organov zavrača pristojnost v posamezni zadevi, zahteva rešitev spora glede pristojnosti organ, ki mu je bila zadeva odstopljena, pa meni, da zanj ni pristojen.

5. V obravnavanem primeru tako SOU SAŠA kot predlagatelj zavračata pristojnost za obravnavo prijave, da objekt na naslovu Bele vode 8d, Šoštanj, nima vgrajene MKČN.

6. Obveznost vgraditve MKČN na zakonski ravni ureja ZOPVOOV, ki določa, da mora lastnik objekta ali dela objekta, v katerem nastaja komunalna odpadna voda, na območju, ki ni opremljeno z javno kanalizacijo ali kjer priključitev tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nesorazmerne stroške glede na koristi za okolje ali zdravje ljudi, zagotoviti odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v MKČN ali njeno zbiranje v nepretočni greznici (tretji odstavek 40. člena ZOPVOOV). Z ZOPVOOV, ki velja od 1. 4. 2025,¹ je zakonodajalec posebej uredil obvezni občinski gospodarski javni službi oskrbe s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev ter odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, ki sta javni službi varstva okolja.

7. Pred uveljavitvijo ZOPVOOV je odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode kot obvezno občinsko gospodarsko javno službo varstva okolja določala 2. točka prvega odstavka 233. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 23/24 – v nadaljevanju ZVO-2), še pred tem pa 2. točka prvega odstavka 149. člena ZVO-1. Obvezno občinsko gospodarsko javno službo odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode je Vlada podrobneje uredila z Uredbo, ki je bila sprejeta na podlagi tretjega odstavka 149. člena ZVO-1 in katere veljavnost je bila podaljšana tudi ob uveljavitvi ZVO-2.²

8. Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode je lokalna javna zadeva, za katero je podana izvirna pristojnost občin.³ Po prvem odstavku 21. člena ZLS občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali ki so določene z zakonom. V okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za javne službe.⁴ Občina zagotavlja opravljanje tistih javnih služb, ki jih sama določi, kakor tudi tistih, ki so določene z zakonom.⁵ Ko gre za zagotavljanje izvajanja javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, določene z ZVO-1 oziroma ZVO-2, občino pri tem zavezujejo tudi podzakonski akti, izdani na podlagi ZVO-1 oziroma ZVO-2, in predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.⁶

9. V teh okvirih je Občina na podlagi 149. člena ZVO-1 sprejela Odlok, s katerim je uredila izvajanje javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode na svojem območju. Med drugim je z Odlokom uredila tudi pravice in odgovornosti fizičnih in pravnih oseb, ki odvajanja odpadne in padavinske vode nimajo urejenega s priključitvijo na javno kanalizacijsko omrežje.⁷ Kot izhaja iz prvega odstavka 21. člena Odloka, velja za lastnike novih objektov na območjih, kjer ni urejenega odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, obvezna izgradnja MKČN oziroma izjemoma nepretočne greznice v skladu z veljavno zakonodajo. V skladu z drugim odstavkom istega člena morajo na območjih, kjer po operativnem programu opremljanja naselij z javno kanalizacijo ta ni predvidena, lastniki obstoječih objektov obstoječe greznice odstraniti iz uporabe v zakonsko predpisanih rokih in jih nadomestiti z MKČN ali izjemoma nepretočnimi greznicami. Obveznost fizičnih in pravnih oseb na območjih, kjer po sprejetem lokalnem operativnem programu ni predvidena gradnja javne kanalizacije ali odvajanje in čiščenje odpadne vode še ni urejeno, da zgradijo interno kanalizacijo in MKČN ali nepretočno greznico, je navedena tudi v točki a 26. člena Odloka.

10. V skladu s prvim odstavkom 54. člena Odloka opravlja nadzor nad izvajanjem določb Odloka pristojni inšpekcijski organ. Kot določa 50.a člen ZLS, opravlja nadzor nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti, občinska uprava, v okviru katere se lahko za ta namen ustanovi tudi občinska inšpekcija. Občina je skupaj z desetimi drugimi občinami z Odlokom o ustanovitvi skupne občinske uprave SAŠA regije (Uradni list RS, št. 189/20, in Uradni list Občine Šoštanj, št. 5/20 – v nadaljevanju Odlok o ustanovitvi) ustanovila skupno občinsko upravo,⁸ ki opravlja upravne, strokovne in pospeševalne naloge občinskih uprav občin ustanoviteljic in naloge v zvezi z zagotavljanjem javnih služb, med drugim s področja občinskega inšpekcijskega nadzorstva.⁹ Pristojnost SOU SAŠA za obravnavo prijave, v zvezi s katero je nastal obravnavani spor glede pristojnosti, je torej določena v prvem odstavku 54. člena Odloka v zvezi s 50.a členom ZLS. V to tudi ZOPVOOV ne posega, saj glede občinskih predpisov, sprejetih na podlagi prej veljavne zakonodaje, ki urejajo izvajanje javnih služb na podlagi ZOPVOOV, določa, da jih morajo občine uskladiti najpozneje v petih letih od uveljavitve ZOPVOOV, ta rok pa se izteče šele 1. 4. 2030. ZVO-2, s katerim je bila Občina dolžna uskladiti Odlok, izdan na podlagi ZVO-1, najkasneje v dveh letih po uveljavitvi ZVO-2, tj. do 13. 4. 2024,¹⁰ pa je celo izrecno določil, da občina v predpisih, s katerimi uredi občinske javne službe varstva okolja, predpiše tudi nadzor nad izvajalci in uporabniki storitev občinskih javnih služb¹¹ ter da opravlja nadzor nad izvajanjem splošnih in posamičnih aktov, ki jih sama sprejme na podlagi ZVO-2.¹²

11. Glede na navedeno je za obravnavo prijave glede neizpolnjevanja obveznosti vgraditve MKČN na objektu na naslovu Bele vode 8d, Šoštanj, pristojna SOU SAŠA.¹³ Ustavno sodišče je zato odločilo, kot izhaja iz izreka odločbe.

12. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi četrtega odstavka 61. člena v zvezi z 62. členom ZUstS in četrte alineje drugega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11, 70/17 in 35/20) v sestavi: predsednik dr. Rok Čeferin ter sodnice in sodniki mag. Nina Betetto, dr. Primož Gorkič, Tamara Kek, dr. Neža Kogovšek Šalamon, dr. Barbara Kresal, mag. Marko Starman, dr. Rok Svetlič in dr. Katja Šugman Stubbs. Odločbo je sprejelo soglasno.

Številka: P-3/26-6

Datum: 24. 9. 2026

EDA 2026-5024234000-0025

dr. Rok Čeferin
Predsednik

¹ Člen 68 ZOPVOOV.

² Prvi odstavek in tretja alineja tretjega odstavka 264. člena ZVO-2.

³ Odločba Ustavnega sodišča št. P-200/05 z dne 9. 2. 2006 (Uradni list RS, št. 21/06, in OdlUS XV, 11), 3. točka obrazložitve.

⁴ Peta alineja drugega odstavka 21. člena ZLS. Glej tudi odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-88 /10 z dne 22. 11. 2012 (Uradni list RS, št. 97/12), 6. točka obrazložitve.

⁵ Prvi odstavek 61. člena ZLS.

⁶ Glej četrti odstavek 149. člena ZVO-1 in četrti odstavek 233. člena ZVO-2.

⁷ Glej šesto alinejo prvega odstavka 1. člena Odloka.

⁸ Prvi odstavek 1. člena Odloka o ustanovitvi.

⁹ Prva alineja 2. člena Odloka o ustanovitvi.

¹⁰ Prvi odstavek 266. člena ZVO-2. ZVO-2 je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije 29. 3. 2022, veljati pa je začel petnajsti dan po objavi (prvi odstavek 321. člena ZVO-2). Po izteku dveletnega roka so se določbe občinskih predpisov, ki so v nasprotju z ZVO-2, prenehale uporabljati.

¹¹ Osmi odstavek 233. člena ZVO-2.

¹² Peti odstavek 243. člena ZVO-2.

¹³ Primerjaj tudi odločbo Ustavnega sodišča št. P-200/05, 4. točka obrazložitve.